

physische Speculationen." 1) Met de nieuwste studiën over het wezen der cel is Nägeli's voorstelling onvereinigbaar. En wat alles afdoet, het directie- en volmakings-principe dat hij in zijn idioplasma legt, is een organische, geen mechanische factor, en loopt op algeheele schipbreuk van het Monisme der Evolutie uit. Dr. Eimer en Dr. Haeckel hebben het terstond ingezien: Nägeli's idioplasma-theorie is teleologisch.

Een jaar na Nägeli's idioplasma-theorie, trad Dr. August Weissmann, van Straatsburg, in het krijt met een vierde theorie, die van het *Keimplasma* 2), die het in eenvoud zeker van de drie voorafgaanden wint. Hij onderscheidt namelijk twee soorten van plasma, het actieve, vormende Keimplasma, en het somatische dat verwerkt wordt. Dit Keimplasma nu geeft niet alleen zijn oorsprong aan het nieuwe individu, maar het nieuwe individu krijgt tevens op zijn levensweg een kapitalen voorraad van dit Keimplasma mede, om het op zijn beurt aan nieuwe individuen mede te geven, en het is op deze „Continuität des Keimplasma's," die van geslacht op geslacht overgaat, dat het feit der overerving berusten zal. Nieuw-verworvene eigenschappen, kunnen deswege, naar Weissmann oordeelt, *niet* door overerving overgaan. Doch ook al heeft deze vierde theorie, vergelijkenderwijze, iets dat aantrekt, ze is al even onbarmhartig door Eimer, Haeckel, Virchow, Hertwig e. a. afgewezen, iets wat ge te eerder verstaan zult, zoo ik er aan toevoeg, dat Dr. Weissmann niet slechts gelijk Nägeli *heimelijk* een teleologisch beginsel binnenloodste, maar er cordaat voor uitkwam, dat de kosmos louter mechanisch niet is te verklaren. „Es ist unabweislich, zoo schrijft hij, ein teleologisches Princip neben dem blossen mechanischen an zu erkennen." 3) „Die Verbindung aller Kräfte zu dem groszen Weltmechanismus stellt ein Weltmechaniker voraus". 4) En

1) O. l. I. p. 203.

2) Dr. AUGUST WEISSMAN *Mechanisch-psychologische Theorie der Abstammungslehre*, München, 1884. *Das Keimplasma, Eine Theorie der Vererbung*, Jena, 1892, en *Aufsätze über Vererbung und verwandte Biologische Fragen*, Jena, 1892, vooral p. 208, *Das Keimplasma*.

3) O. l. p. 86, II, 316 en 295.

4) II, p. 316 en 295. De theorie der intracellulaire Pangenesis, in 1889